

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
6. Цивільне право України : підручник : у 2-х кн. / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. Київ : Юрінком Інтер, 2002. Кн. 1. 720 с.
7. Адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. / Комзюк А.Т., Гуменюк В.А., Джагупов Г.В. та ін. ; за заг. ред. А.Т. Комзюка. Харків : Вид-во Харк. Нац. ун-ту внутр. справ, 2007. 80 с.
8. Адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. / Комзюк А.Т., Гуменюк В.А., Джагупов Г.В. та ін. ; за заг. ред. А.Т. Комзюка. Харків : Вид-во Харк. Нац. ун-ту внутр. справ, 2007. 80 с.
9. Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 р. № 665. *Офіційний вісник України*. 2008. № 56. С. 30. Ст. 1868.
10. Куян І.А. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2001. 20 с.
11. Бринчук М.М. Экологическое право : учебник. 4-е изд. Москва : Эксмо, 2010.
12. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 15. Ст. 73.
13. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1991.
14. Майер Дж. М., Раух Дж. Е., Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку. Київ : Либідь, 2003. 688 с.
15. Конвенція про охорону біологічного різноманіття : міжнародний документ від 05.06.1992 р. *Офіційний вісник України*. 2007. № 22. Ст. 932.

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019-9.24>

СПЕЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Постол Олена Ігорівна,
ад'юнкт кафедри
адміністративного права та процесу
(Одеський державний університет
внутрішніх справ, м. Одеса, Україна)

У статті розглянуто особливості застосування кожного зі спеціальних заходів протидії домашньому насильству: терміновий заборонний припис стосовно кривдника; обмежувальний припис стосовно кривдника; взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; направлення кривдника на проходження програми для кривдників. Висвітлено низку проблемних питань застосування спеціальних заходів протидії домашньому насильству та запропоновано напрями їх вирішення. Наголошено, що однією з підстав постановки на профілактичний облік кривдника доцільно визнати постанову суду про накладення адміністративного стягнення за вчинення домашнього насильства, а не факт виявлення такого насильства. Підкреслено, що програми для кривдників є важливим елементом у виправленні поведінки кривдника та формування у нього ненасильницької

моделі поведінки, тому направлення на такі програми доцільно передбачити не на розсуд суду, а обов'язково за умови визнання кривдника винним у вчиненні домашнього насильства.

Проаналізовано особливості проведення поліцейськими оцінки ризиків домашнього насильства. Підкреслено необхідність формування у поліцейських відповідних умінь і навичок якісного проведення оцінки ризиків для прийняття об'єктивного рішення та визначення рівня небезпеки. Особлива увага звернута на необхідність підвищення рівня професійної підготовки представників усіх суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. До переліку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, запропоновано віднести державну виконавчу службу.

Наголошено на важливості створення дієвих механізмів захисту постраждалої особи. Акцентовано увагу на важливості інформаційно-просвітницької діяльності серед населення з метою підвищення обізнаності щодо правових засад запобігання та протидії домашньому насильству, а також розвіювання гендерних стереотипів та формування нульової толерантності до будь-яких проявів насильства, зокрема домашнього.

Ключові слова: домашнє насильство, протидія домашньому насильству, терміновий заборонний припис, оцінка ризиків, обмежувальний припис, профілактичний облік, програми для кривдників.

SPECIAL MEASURES AGAINST DOMESTIC VIOLENCE

Postol Olena Ihorivna,
Adjunct, Department
of Administrative Law and Process,
(Odessa State University
of Internal Affairs, Odessa, Ukraine)

There is described in detail each of the specific measures to counteract domestic violence: urgent injunction against the offender; restrictive order against the offender; taking the offender on a preventive supervision and carrying out preventive work with him/her; sending an offender to the correctional program for the offenders. A number of issues have been stressed regarding the using of special measures to counteract domestic violence against offenders and there was proposed a vision of their solution, which will help to ensure effective protection of victims of domestic violence and not to allow to offenders to avoid responsibility. It was emphasized that one of the grounds for taking an offender on a preventive supervision is to recognize the court's decision imposing administrative punishment for committing domestic violence but not the fact of detecting such violence. It was stressed that programs for abusers are an important element in correction of behavior of the abuser and in formation of a non-violent model of behavior, so it is advisable to send to go through such programs not at the discretion of the court but necessarily if the offender is found guilty of committing domestic violence.

There were analyzed some peculiarities of the police assessing the risks of domestic violence. The necessity to develop appropriate risk assessment skills and abilities of policemen in order to make an objective decision and determine the level of danger, was emphasized. Particular attention was paid to the need to enhance the professional training of representatives of all subjects involved in preventing and combating against domestic violence. Into the list of subjects involved in preventing and combating against domestic violence was suggested to include the State Enforcement Service.

It was focused on the importance of creating some effective mechanisms for the protection of the victim and was attended to the importance of outreach activity with population in order to raise awareness of the legal principles of preventing and combating against domestic violence, as well as to dispel gender stereotypes and to formulate zero tolerance, in particular domestic.

Key words: domestic violence, counteracting domestic violence, urgent restraining order, risk assessment, restraining order, preventive supervision, programs for offenders.

Домашнє насильство є одним із найбільш масових порушень прав і свобод людини як в Україні, так і у світі, яке відрізняється своєю жорстокістю, систематичністю та обов'язково наявністю умислу діяння і залишає по собі невилправні емоційні страждання впродовж усього життя.

Так, від фізичної форми домашнього насильства в Україні орієнтовно страждає 1,8 млн жінок [1]. За даними Міністерства соціальної політики, у 2013–2018 роках від жінок надійшло 90% звернень щодо домашнього насильства, від чоловіків – близько 9%, від дітей – близько 1,5% [2]. Однак реальна чисельність постраждалих від домашнього насильства осіб значно більша, оскільки домашнє насильство характеризується високим ступенем латентності.

Дослідженням проблеми домашнього насильства займалися вчені з різних галузей знань – адміністративного права, кримінології, психології, соціології та інших: О.М. Бандурка, А.Б. Блага, О.В. Бойко, Ф.К. Думко, М.В. Євсюкова, Т.В. Журавель, Я.М. Квітка, О.В. Ковальова, О.О. Лазаренко, К.Б. Левченко, О.В. Негодченко, О.М. Ткаленко, Г.О. Христова, Х.П. Ярмакі та ін. Однак в умовах змін законодавства України щодо запобігання та протидії домашньому насильству слід констатувати відсутність комплексних наукових досліджень з даної проблематики.

Мета статті – на основі аналізу наукових праць, законодавства України та практики його реалізації виявити наявні проблеми щодо застосування спеціальних заходів протидії домашньому насильству та запропонувати шляхи їх вирішення.

За останні декілька років в Україні відбулися суттєві зміни в нормативно-правовому забезпеченні запобігання та протидії домашньому насильству. Так, наприкінці 2017 року були прийняті Закони України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами», «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації».

Важливо, що Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [3] (далі – Закон) передбачає комплексний підхід до вирішення проблеми домашнього насильства, який включає в себе такі напрями: запобігання домашньому насильству; належне розслідування фактів домашнього насильства, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки; надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування шкоди, завданої домашнім насильством; ефективне реагування на факти домашнього насильства шляхом запровадження механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Окремий розділ Закону присвячений спеціальним заходам щодо протидії домашньому насильству, до яких належать: 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника; 2) обмежувальний припис стосовно кривдника; 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників [3].

Варто зауважити, що винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника і взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи відноситься до повноважень Національної поліції України. У свою чергу винесення обмежувального припису стосовно кривдника та направлення кривдника на проходження програми для кривдників відноситься безпосередньо до компетенції суду.

Розглянемо більш детально особливості застосування кожного зі спеціальних заходів протидії домашньому насильству.

Терміновий заборонний припис виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України в разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення строком до 10 діб [3].

Терміновий заборонний припис може містити такі заходи:

- 1) зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
- 2) заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;
- 3) заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

Під час вирішення питання про винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи. Зазначена вимога поширюється також на місце спільного проживання (перебування) постраждалої особи та кривдника незалежно від їхніх майнових прав на відповідне житлове приміщення.

Слід зазначити, що терміновий заборонний припис вручається кривднику, а його копія – постраждалій особі або її представнику. Це важливо, оскільки саме за цієї умови постраждала особа знатиме про існування самого припису та заходів, що містяться в ньому.

Слід звернути увагу, що працівники поліції можуть у встановленому законом порядку застосовувати поліцейські заходи примусу для виселення із житлового приміщення кривдника, якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити.

Терміновий заборонний припис виноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівником уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України за результатами оцінки ризиків – оцінювання вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи [3].

Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України та Міністерства внутрішніх справ України № 369/180 від 13.03.2019 р. «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства» [4] оцінка ризиків проводиться за факторами небезпеки/ризиків щодо вчинення домашнього насильства, передбачених у формі оцінки ризиків вчинення домашнього насильства, шляхом спілкування/бесіди з постраждалою від такого насильства особою або її представником, з'ясування обставин конфлікту та виявлення чинників і умов, які створюють або можуть створювати небезпеку для цієї особи.

Форма оцінки ризиків вчинення домашнього насильства складається з 27 питань, на які поліцейський має відповісти «так», «ні», «без відповіді»/«невідомо». Питання стосуються безпосередньо безпеки постраждалої особи: чи погрожував кривдник вбити; чи застосовував кривдник фізичне насильство, що мало наслідком спричинення середнього та/або тяжкого ступеня тілесних ушкоджень; чи має кривдник

алкогольну чи наркотичну залежність; чи має кривдник зброю та/або може її легко дістати й застосувати тощо. Звертає на себе увагу, що вчинення кривдником сексуального насильства враховується як ризик лише за умови вагітності постраждалої особи або наявності новонародженої дитини/немовля.

За результатами заповнення форми оцінки ризиків вчинення домашнього насильства поліцейський визначає рівень небезпеки, який враховується під час винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника, вжиття інших заходів для припинення такого насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення, надання допомоги постраждалим особам.

Фактори небезпеки/ризиків щодо вчинення домашнього насильства визначаються за результатами оцінки дій кривдника, що свідчать про ймовірність настання летальних наслідків у разі вчинення домашнього насильства і представлені у формі оцінки ризиків вчинення домашнього насильства у вигляді питань, на які відповідає поліцейський уповноваженого підрозділу поліції за результатами спілкування з постраждалою особою та загальної оцінки ситуації вчинення домашнього насильства з метою виявлення вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті такої особи.

У зв'язку з тим, що кожна окрема ситуація може мати унікальні чинники/обставини, які впливають на рівень небезпеки та ризик летального випадку, пов'язаного з насильством, не передбачені формою оцінки ризиків вчинення домашнього насильства, поліцейський уповноваженого підрозділу поліції на власний розсуд може оцінити рівень небезпеки як високий, якщо він/вона вважає, що постраждала особа перебуває в потенційно небезпечній ситуації, або яка може спричинити смерть особи чи інші тяжкі наслідки.

Якщо рівень небезпеки оцінюється як низький або середній, а інші чинники/обставини, що можуть вплинути на рівень небезпеки, відсутні, терміновий заборонний припис стосовно кривдника вноситься на розсуд поліцейського уповноваженого підрозділу поліції. У разі високого рівня небезпеки поліцейський уповноваженого підрозділу поліції обов'язково вносить терміновий заборонний припис стосовно кривдника.

На наш погляд, надзвичайно важливо сформулювати у поліцейських відповідні вміння та навички якісного проведення оцінки ризиків для прийняття об'єктивного рішення та визначення рівня небезпеки. Адже постраждала від домашнього насильства особа не завжди може відразу після пережитого нею стресу адекватно реагувати на опитування поліцейського, може замкнутися, взагалі відмовитися від спілкування або, навпаки, через образи перебільшити події, які відбулися. Тому поліцейському, окрім знання нормативної бази, вкрай необхідно володіти психологічними знаннями та вміння їх застосовувати під час бесіди з постраждалою особою з метою вірного визначення рівня небезпеки, об'єктивно прийняти рішення та забезпечити захист постраждалої особи від кривдника.

Кривдник, щодо якого винесено терміновий заборонний припис, згідно з яким він повинен залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування уповноважений підрозділ органів Національної поліції України за місцем вчинення домашнього насильства. Слід підкреслити, що неповідомлення про місце свого тимчасового перебування тягне настання адміністративної відповідальності за статтею 173-2 КУпАП [5]. При цьому нормативно не встановлено, протягом якого строку кривдник має повідомити про місце свого тимчасового перебування. Отже, притягнути його до

відповідальності за неповідомлення можна лише після закінчення терміну дії термінового заборонного припису, що нівелює значення такого повідомлення. Адже повідомлення про місце тимчасового перебування має дозволити поліції здійснювати контроль за поведінкою кривдника та дотримання ним зобов'язань згідно з терміновим заборонним приписом.

Дія термінового заборонного припису припиняється в разі застосування до кривдника судом адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту або обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у кримінальному провадженні. Особа, стосовно якої винесено терміновий заборонний припис, може оскаржити його до суду в загальному порядку, передбаченому для оскарження рішень, дій або бездіяльності працівників уповноважених підрозділів органів Національної поліції України.

Важливо, що винесення термінового заборонного припису не потребує, окрім форми оцінки ризиків, інших процесуальних документів, що може сприяти кривднику уникнути відповідальності в результаті оскарження термінового заборонного припису. Тому, на нашу думку, під час винесення термінового заборонного припису обов'язково має бути складений протокол про вчинення адміністративного правопорушення.

Обмежувальний припис стосовно кривдника – це встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи. Право звернутися до суду із заявою про видачу обмежувального припису стосовно кривдника мають: 1) постраждала особа або її представник; 2) у разі вчинення домашнього насильства стосовно дитини – батьки або інші законні представники дитини, родичі дитини (баба, дід, повнолітні брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, а також орган опіки та піклування; 3) у разі вчинення домашнього насильства стосовно недієздатної особи – опікун, орган опіки та піклування. Обмежувальний припис видається на строк від одного до шести місяців і може бути продовжений судом на строк не більше шести місяців після закінчення строку, встановленого судовим рішенням за заявою вищезазначених осіб на підставі оцінки ризиків [3].

Обмежувальним приписом визначаються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків:

- 1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;
- 2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;
- 3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
- 4) заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;
- 5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;
- 6) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Порядок видачі судом обмежувального припису визначається Цивільним процесуальним кодексом України [6], який було доповнено главою 13 «Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису».

У разі порушення кримінального провадження у зв'язку з вчиненням домашнього насильства перелік заходів щодо тимчасового обмеження прав або покладення

обов'язків на особу, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, або визнана винною у його вчиненні, а також порядок застосування таких заходів визначаються Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України.

Так, стаття 390-1 Кримінального кодексу України «Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників» [7] передбачає настання кримінальної відповідальності й покарання у вигляді арешту на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до двох років.

Проблемним наразі є питання щодо виконання рішення суду про винесення обмежувального припису, а саме якщо кривдник не бажає добровільно його виконувати. Відповідно до Закону поліцейські не уповноважені застосовувати заходи примусу за обмежувальним приписом, а сприяти примусовому виселенню має виконавча служба, яка наразі відсутня в переліку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, хоча, на нашу думку, має до таких відноситися.

Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством. Взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної бесіди є дуже важливим спеціальним заходом протидії домашньому насильству. У свою чергу профілактичний облік – це здійснення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника з метою недопущення повторного вчинення домашнього насильства, за дотриманням ним тимчасових обмежень його прав та виконанням обов'язків, покладених на нього у зв'язку із вчиненням домашнього насильства [3].

Відповідно до статті 27 Закону уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу. Зняття кривдника з профілактичного обліку здійснюється уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України, який взяв його на цей облік, автоматично після завершення встановленого строку, якщо інше не передбачено законодавством. Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України визначені Наказом МВС України від 25.02.2019 року № 124.

Також, на нашу думку, підставою постановки на профілактичний облік кривдника має бути постанова суду по справі про адміністративне правопорушення за вчинення домашнього насильства, а не факт виявлення домашнього насильства, як зазначено у Законі. Тому доцільно внести зміни до ч. 1 ст. 27 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та викласти в такій редакції: «уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на профілактичний облік кривдника з моменту винесення судом постанови про адміністративне правопорушення за вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу» [8].

Направлення кривдника на проходження програми для кривдників. Програма для кривдника – це комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки в приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків [3].

Згідно з чинним законодавством на проходження програми для кривдників кривдника може бути направлено судом на строк від трьох місяців до одного року. Так, відповідно до ст. 39-1 КУпАП [5] у разі вчинення домашнього насильства суд під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про направлення особи, яка вчинила домашнє насильство, на проходження програми для таких осіб, передбаченої Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Крім того, кривдник повинен мати можливість відвідувати програму для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.

Однак важливо, що за непроходження кривдником програми для кривдників настає кримінальна відповідальність та притягнення кривдника до відповідальності за непроходження такої програми і не звільняє його від обов'язку пройти таку програму.

Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Виконання програм для кривдників стосовно дітей-кривдників здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей. З метою запобігання повторному вчиненню домашнього насильства та забезпечення виконання програми для кривдника дитину-кривдника може бути тимчасово влаштовано до родичів, у сім'ю патронатного вихователя або до установи для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб. У разі притягнення кривдника, зокрема дитини-кривдника, до кримінальної відповідальності судом на нього може бути покладено обов'язок пройти пробацийну програму.

На нашу думку, програми для кривдників є найголовнішим елементом у виправленні поведінки кривдника та формування в нього ненасильницької моделі поведінки, тому направлення на такі програми має відбуватися не на розсуд суду, як зазначено в Законі, а за умови визнання кривдника винним у вчиненні домашнього насильства обов'язково.

Підсумовуючи, слід зазначити, що якими би позитивними не були зміни в законодавстві щодо запобігання та протидії домашньому насильству, на даний період часу вони недостатньо ефективно вирішують проблему випадків домашнього насильства, хоча частково забезпечують права постраждалих від домашнього насильства осіб. Для забезпечення ефективної реалізації прав постраждалих від домашнього насильства осіб необхідним є створення дієвих механізмів захисту постраждалої особи та протидії домашньому насильству.

При цьому вкрай важливим є систематичне підвищення професійної кваліфікації суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству з питань забезпечення реальних механізмів застосування законодавства про запобігання та протидію домашнього насильства.

Крім того, важливо проводити роз'яснювальну роботу серед населення з метою підвищення обізнаності щодо законодавства про запобігання та протидії домашньому насильству, а також щодо руйнування гендерних стереотипів та формування нульової толерантності до будь-яких проявів домашнього насильства.

Лише за умови комплексного підходу та чіткого виконання кожним із суб'єктів своїх повноважень, розуміння ними актуальності та розповсюдженості проблеми домашнього насильства, важливості своєчасного та ефективного реагування на випадки такого насильства, неухильного притягнення до відповідальності кривдників, можливою є ефективна реалізація чинного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Укрінформ. Щороку понад 1,8 мільйона українців потерпають через домашнє насильство. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2588861-soroku-ponad-18-miljona-ukrainok-poterpaut-cerez-domasne-nasilstvo.html>
2. BBC. Домашнє насильство в Україні. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46832511>
3. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 26.06.2019).
4. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства : Наказ Мінсоцполітики України, МВС України від 13.03.2019 р. № 369/180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19> (дата звернення: 26.06.2019).
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 26.06.2019).
6. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 26.06.2019).
7. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 26.06.2019).
8. Постол О.І. Національна поліція України як суб'єкт запобігання та протидії домашньому насильству. ДВНЗ «Ужгородський Національний університет». *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. Вип. 3. С. 197. URL: http://pap.in.ua/3_2018/56.pdf

УДК 342.951:351.741

DOI <https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019-9.25>

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ, США, ЛИТВИ, ЛАТВІЇ ТА ЕСТОНІЇ

Солнцева Христина Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного
права та адміністративної діяльності
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків, Україна)

У статті висвітлюється міжнародний досвід поліцейської діяльності в країнах Прибалтики (європейські моделі функціонування поліцейських органів і схожість менталітетів та культурних цінностей пострадянських країн) та Сполучених Штатах Америки (додержання принципів законності, справедливості та верховенства права), аналізуються організаційні структури поліцейських органів і доцільність імплементації в українське законодавство моделей організації та функціонування поліції в зазначених країнах, а саме: формування стійкої та налагодженої системи навчальних закладів, що здійснюють професійну підготовку майбутніх поліцейських; тісна співпраця освітніх закладів напряму з територіальними підрозділами національної поліції